

SOCIJALNE MREŽE I DUHOVNA PODRŠKA RODITELJA DECE SA POREMEĆAJEM IZ SPEKTRA AUTIZMA I DECE TIPIČNOG RAZVOJA¹

Kristina Kržanović, Mirjana Đorđević

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Religiju možemo da odredimo kao organizovani sistem verovanja, rituala i simbola koji stvara osećaj bliskosti sa svetim, odnosno transcendentnim. U literaturi se navodi da se način na koji osoba prihvata bolest ili invaliditet prepliće sa religioznim uverenjima. Sa druge strane, socijalne mreže čine strukturu kroz koju se socijalna podrška razmenjuje, dok socijalna podrška predstavlja potporne društvene interakcije.

Cilj ovog rada je utvrditi vezu između socijalnih mreža i duhovne podrške kod roditelja dece tipičnog razvoja i dece sa poremećajem iz spektra autizma.

U istraživanju je učestvovalo ukupno 100 ispitanika, 50 roditelja dece tipičnog razvoja i 50 roditelja dece sa poremećajem iz spektra autizma. Poduzorci roditelja su bili ujednačeni prema polu ($\chi^2 = 0,457$, $p = 0,499$), socio-ekonomskom statusu ($\chi^2 = 1,571$, $p = 0,456$), obrazovnom nivou ($\chi^2 = 2,372$, $p = 0,305$) i starosti dece ($t(98) = 1,336$, $p = 0,185$). Bogatstvo socijalnih mreža porodica ispitivano je uz pomoć Skale lične mreže (Personal Network Matrix, Dunst, Trivette, & Deal, 1988) kojom se procenjuje učestalost kontakta ispitanika sa pojedincima i grupama (partneri, komšije, terapeuti, medicinsko osoblje, socijalni servisi itd.). Za procenu religioznosti korišćena je supskala Traženje duhovne podrške iz Skale odnosa porodice prema krizi (Family Crisis Oriented Personal Evaluation Scales; McCubbin, Olson, & Larsen, 1981).

Dobijeni rezultati pokazuju postojanje korelacije između traženja duhovne podrške i bogatstva socijalnih mreža podrške, kako kod roditelja dece tipičnog razvoja ($r = -0,373$, $p = 0,008$), tako i kod roditelja dece sa poremećajem iz spektra autizma ($r = -0,397$, $p = 0,004$). Na osnovu prikazanih rezultata možemo pretpostaviti da roditelji koji češće obilaze crkvu ili prisustvuju duhovnim aktivnostima imaju manje socijalne podrške. To upravo objašnjava da religioznost dovodi do internalizacije osećanja i zadovoljstva koje roditeljima obezbeđuje duhovna podrška, a samim tim i delimično povlačenje roditelja od ostalih vidova socijalne podrške.

Ključne reči: podrška, porodica, religioznost

---

¹ Rad je nastao kao rezultat istraživanja na projektu „Socijalna participacija osoba sa intelektualnom ometenošću“ (ev. br. 179 017) koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.